

Vem får SvD:s miljövärdsdiplom 1973?

Svenska Dagbladets miljövärdsdiplom skall snart delas ut igen, för fjärde året i rad. Nu har läsarna september månad på sig att skriva till tidningen och föreslå lämpliga kandidater. En jury — i stort sett densamma som tidigare — väljer sedan ut den mest förtjänte, som

får diplommet i samband med Svenska naturskyddsföreningens höstkonferens i november. Det pryds som vanligt av en personligt anpassad originalakvarell av konstnären och författaren Gunnar Brusewitz.

Tre personer har hittills hedrats med diplommet: Det första överlämnades 1970 till den numera bortgångne ornitologen, naturvårds- och författaren Erik Rosenberg. Året därpå gick diplommet till lantbrukare Stig Törn, Kisa för hans resoluta initiativ och handlingskraft för att stoppa ett försök till fågeläggplundring (det gällde berguv) i hans hemtrakt. Mycket tack vare den insatsen kunde sedan en hel äggsamlarorganisation avslöjas och ställas inför rätta.

I fjol tilldelades f lantbrukaren Oscar Moberg, Boden, diplommet "för en livslång insats som naturvårdare och naturupplysare". Han är nu 77 år.

Utåt är han mest känd som fotograf och filmare men genom sina vidsträckta kunskaper, som han gärna delar med sig av, har han under årtionden fungerat som något av ett levande lexikon om norrländsk natur.

1973 års diplom

Men vem skall få 1973 års diplom? Ja, det kommer nu an på läsekretsen, som vi hoppas skall i minst lika stor utsträckning som tidigare komma in med förslag på kandidater. Vi kan f.ö. avslöja att det bland de namn som föreslagits tidigare finns några som varit ytterst nära att segra. Det finns alltså alla skäl för tidigare förslags-

ställare att återkomma också i år, förhoppningsvis med avgörande tillägg om kandidaternas fortsatta miljövärdsinsatser under det år som gått.

Miljövärdsinsats

Kravet är att vederbörande gjort en miljövärdsinsats utöver det vanliga, utan ekonomiska baktankar och helst av den arten att den samtidigt tjänat som inspiration eller tankeställare för andra. Vi vill att kandidaterna skall ha visat prov på initiativ, envishet och entusiasm för miljövärd. Det är just för att belöna detta och därmed förhoppningsvis sporra andra människor att åstadkomma på något liknande var

och en på sin ort som diplomets institutats.

Diplomets vinjett börjar Gunnar Brusewitz arbeta med först när pristagaren är utsedd. Det får alltså en personlig utformning anpassad efter vederbörandes insats. Törns berguvar och Mobergs favoriter lappugglorna kom till det på det viset.

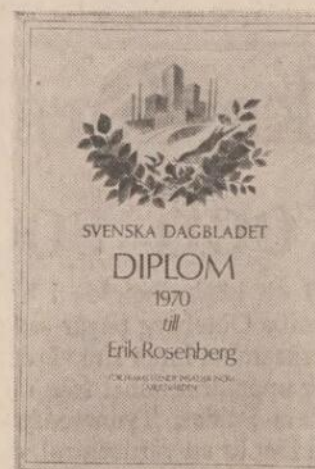
Jury

Juryen består av SvD:s chefredaktör Sven Gerentz (ordf.), generaldirektörerna Valfrid Paulsson, naturvårdsverket och Lennart Holm planverket, professorerna Gideon Gerhardsen, arbetsgivareföreningen och Alf Johnels, riksmuseet, dr Ingemar

Eidem, KemaNord och intendent Mats Segnestam, Svenska naturskyddsföreningen.

Förslagen skall innehålla kandidaternas namn och adress samt en kort beskrivning av vederbörandes miljövärdsinsats. Vidare vill vi ha förslagsställarens namn, adress och telefonnummer, så att kompletterande upplysningar vid behov kan inhämtas (men han eller hon får förstås utåt förbli anonym).

Senast 30 september måste förslagen vara inne och adressen är: Red. Lennart Lundegårdh, Svenska Dagbladet, 105 17 Stockholm. Tel. 08/22 50 00 om ni vill fråga ytterligare innan ni skriver.

Erik Rosenberg

Stig Törn

Oscar Moberg

scenen

Kvalitetsfilm över landet

I och med att Svenska filminstitutet i år fyllt tio år kan även en av delverksamheterna jublera och visa upp sitt resultat. Det är Filminstitutets aktivitet med import av udda filmer och spridning av kvalitetsfilm i landsorten, som i samband med att programmet för säsongen 1973—74 presenteras, redovisar de gångna årens uppvisade filmer.

132 filmer har under de tio åren visats och av dessa har 46 varit egna import, filmer vilka annars inte ens hade kommit storstadspubliken till del.

Ungern är ett filmland som utan Filminstitutets importverksamhet i det närmaste hade varit helt okänt i Sverige. Nu har vi kunnat se 15 filmer därifrån, verk av bl. a. Mikló Jancsó och István Szabó med bl. a. "En film om kärlek". Tjeckoslovakien och Japan är andra länder man importerat många filmer från, sammanlagt fjorton stycken.

På förfrågan säger Yngve Bengtsson som leder verksamheten sedan starten att det är svårt att få fram någon publikutveckling eftersom verksamheten många gånger bytt form och de städer där filmerna visats skiftats. Men så mycket är klart att visningarna varit attraktiva för filmundervisningen i skolorna och säkert stimulerat den.

Genom kommunala biografer och Bio-Kontrast, vilka kommit

Andras Balint och Judit Halasz i "En film om kärlek".

på senare år och tillgododet de större städerna med film, har SFI fått möjlighet att uppsöka mindre orter som Lycksele, Alingsås, och Motala.

Programmet säsongen 73/74 ryms sex filmer vilka redan haft svensk premiär, de amerikanska, Tom Black — hästdödan av Stuart Millar, Fortare än döden av Monte Hellman och Besökarna av Elia Kazan, Vittorio de Sica Den förbjudna trädgården, Jaromil Jires tjeckiska Håls till svalorna samt Egon Günthers film från det moderna DDR, Den tredje.

Filmer som blir nya för en svensk publik är två nordiska, Henning Carlsens Balladen om den glada skotten och Erikko Kivikoski Skotten i fabriken.

Från Ungern kommer Janc-

sós Röd hymn, vilken i samma stil som regissörens övriga filmer behandlar revolutionära och mänskliga relationer i det sena 1800-talets agrarlandskap. Om samma landskap fast i modern tappning berättar István Gaál i Odebygden, en film om en jordbruksbygd och en kvinnas själsliga ödeläggelse. Kanse den mest imponerande filmen i programmet.

Utöver detta går det att i Ermanno Olmis italienska film Plötsligt en dag möta en reklamman med moraliska problem och för första gången går det att se i Sverige en Egyptisk film, Shad i Abdelsalams Gravskandarna, vilken bryter mot den traditionella melodramatiska egyptiska filmen genom sina poetiska stämningar.

HANS SCHILLER

dags att lägga upp!!!

Skärgårdsvarven har plats för din båt

Se annonsinformation efter text i dag!

DIDNERS
Sveav. 24

Indiskt, handvävt
natursiden
skjortblusklänning
grön, turkos, röd, brun
225:-

YOGA-GYMNASTIK

passar män och kvinnor i alla åldrar

Bygg upp en vital, vältrimmad, vacker och viljebehärskad kropp samt utveckla Er förmåga att tänka klart genom yogaövningar. Yoga lär Er konsten att andas riktigt, att slappna av fullständigt och att koncentrera. Yoga förhindrar ett för tidigt fysiskt och mentalt åldrande.

Eleverna får personlig undervisning av Professor Goswami och Karin Schalanders. Goswamis Yogainstitut är sedan 20 år det enda autentiska i landet.

Lokaler: Sturebadet, Åkeshovshallen i Bromma samt ytterligare en lokal i City.

Kvällskurser för såväl damer som herrar — dessutom dagklasser för damer.

Anmälningar till höstens kurser, som börjar fr. o. m. den 10 sept. mottas av:
Karin Schalanders, tel. 15 96 77

som också lämnar alla upplysningar (även söndagar).

OBS! Från vårterminen anmälda elever uppmannas infinna sig enligt tidigare meddelanden.

Säker Tommy Steele

Den som kommer ihåg femtiotals kamp på liv och död mellan Elvis-fans och Tommy-fans bör i mån av lägenhet inte försumma att besöka Berns någon gång under de närmaste fjorton dagarna. Så länge finns det nämligen möjlighet att höra f. d. rockkungen Tommy Steele, nu vordna entertainer, men fortfarande med ganska många låtar från "den gamla goda tiden" i bagaget.

Det är två år sedan Tommy Steele senast gästspelade på Berns. Han har med sig en 24-mannakörster under ledning av Ted Brennan och en kvartett skönt lamerade och paljetterade kvinnor som balett. Det är länge sedan Tommy Steele var rockidol — han har hunnit med både musicaler och Shakespeares sedan dess — men tydligt är att den sistnämnda i varje fall inte förstört cockneyn hos Tommy med den blonda kalufsen och de glada tänderna.

Det är påfallande hur han förvärvat säkerhet under åren, men ändå ville inte premiären på lördagskvällen ge något riktigt fullständigt intryck. Det ackompanjerande bandet är överdimensionerat och Steeles röst har väl aldrig hört till de sensationella. Bäst gr han i

Tommy Steele.

gamla "Peggy Sue", "Butterfingers" och "Singing the Blues", till vilka han numera använder en akustisk gitarr. I övrigt saknas varken Beatles eller genombrottsmusicalen "Half a sixpence" på programmet. För den nostalgiska är Tommy sig mycket lik och som krogunderhållare är han odelat sympatisk — i finalen är farten fin — men man har svårt att föreställa sig honom på konserterhuset.

JAN NORDLANDER

Spännande dans

Äntligen händer det något på Fylkingen igen! Vi får se inte bara nya utan också konstnärligt spännande förändringar inom framför allt dans. Det sker i samband med det internationella symposium som Fylkingen hållit för "Dans och intermedialkonst".

På lördagskvällen dansade Stephanie Evanitsky aerodance på Ostgötagatan 3. Det är hennes egen uppfunna dansart, framtvungen av hennes vilja att skapa något "off the ground", en dans frigjord från marken. Beskriver man hennes verktyg utan att i bilder kunna återge hennes arbete blir man lätt vilseförd att tro att hon enbart sysslar med någon slags trappkonst. Hon använder sig nämligen av trappliknande konstruktioner där "sittningen"

inte bara är en utan tre stycken böjliga läderband som sitter med någon meters mellanrum. Hon har också två hårt spända elastiska linor som går horisontalt, en nära golvet, en närmare taket.

På fem trappsteg utförde hon först ensam, sedan tillsammans med Hervor Sjöstrand, en dans som kan gå i sidolek lika väl som uppåt och nedåt, diagonalt och i ideligen förändrade vinklingar. Alla geometriska figurer som kroppen kan utföra görs med hjälp av de stöd- och vilopunkter som olika delar av kroppen finner på linorna, repen och läderbanden. Det blir en rik variation av positioner. De kan växla snabbt men för det mesta flyter en rörelse över i en annan. Det är som att se en människas rörelse tyngdost eller i vatten. I konfrontationen med de rörliga repen uppstår en spänning där kroppen måste avvakta och spela med eller

mot verktygens mekanik, och i den skärningspunkten hände intressanta ting. Stephanie Evanitsky hade en allvarlig medvetenhet som fängslade och hon hade också arbetat ut en sorts rörelsernas mimik som svarade väl mot mediet. Det var inte bara mycket skickligt utförd, det hade något att uttrycka, något som bottnade i en inre övertygelse som redan funnit mycket av en konstnärlig form.

Filmer som tagits av hennes grupp "Multigravitational Experiment Group" visades exempel på att detta i luften svävande danssätt kan växla mellan elegi, kraft och humor.

På söndagskvällen spelar Carolee Schneemann upp sin kinetiska teater.

ULLA-BRITT EDBERG

HUNDSKATTEN
I STOCKHOLM

HAR NI SKAFFAT HUND I ÅR?

Kom då ihåg att anmälan om hunden skall göras då den blivit tre månader gammal. Är den född före 1 juli skall dessutom hundskatt — 80 kronor — betalas för 1973.

Dessa skyldigheter skall fullgöras inom 30 dagar räknat från det hunden blivit tre månader gammal.

ANMÄLNINGSSÄTT

Ring eller skriv till Hundskatteexpeditionen, Stads- huset, 105 35 STOCKHOLM, tel. 54 05 00, ankn. 1093 och 1094. Om skattskyldighet föreligger sänder kammarkontoret Er därefter ett inbetalningskort.

Anmälningsblanketter finns på samtliga polisstationer i Stockholm.

STOCKHOLMS KAMMARKONTOR

Liszt och Ligeti

En som vanligt stor, koncentrerat lyssnande, publik fylde Engelbrektskyrkan, när den ungerske konsertorganisten Gabor Lehotka på lördagskvällen gav konsert. Lehotka tillhör med sina 35 år den yngre generationen och mer märkte man en ungdomlig drive i Bachs härliga F-dur-toccaten. Men även om spelet flöt med ett slags avspänd kraft, var stämflätningen svår att uppfatta och det föreföll som om antingen vänsterhanden släpade efter eller också att orsaken var att söka i själva orgeln.

Denna stora Grönlund-orgel är — tror jag — överträffad på ett område, nämligen som medium för ny musik. Därför var det lyckat att Lehotka satte in två 1960-talsverk i sitt program, fast kanske inte riktigt i rätt ordning. Det bästa hade nog varit att kasta om ordningsföljden så att Torsten Sörensons nästan improvisatoriskt präglade och i stämningen innerligt återhållna "Adorazione per organo" hade hamnat mellan Liszts "Volumina" och Liszts stora "Ad nos, fantasia".

Sörensons "Adorazione" har f.ö. helt nyligen spelats in på grammofoon av den utmärkte Roland Forsberg (Proprius PROP 7720) i en klingligt stram tolkning. Lehotka spelar mer ömsint, vekare och kanske aningen mer konturlöst. Även av de båda landsmännens verk att döma tycks Lehotkas sinne- lag ha en lätt touche av flegma.

Hans utförande av Ligetis "Volumina" hade t.ex. inte Gerd Zachers elegans eller Karl-Erik Welins heliga ursinne, för att ta några jämförelser. Men det finns absolut auktoritet och sinne för klang i Lehotkas spel och effekterna med de till hälften eftertagna registerknapparna som åstadkommer de säregna glissando-suckarna togs raffinerat tillvara.

Liszts fantasi och fuga över "Ad nos ad salutarem undam" är både till innehåll och omfång ett slags orgelns pendang till hemlisonaten för piano. Det här är också en ensatsig komposition med lyriska mellandelar, här finns också en kromatisk fix idé. Utförandet hade många förtjänster och den symfoniska breddningen utformades övertygande men som helhet saknades den fanatiska glöden. Flera registreringar kändes också egendomliga — så t.ex. den rätt sliskiga tremuleringen under ett Adagio-parti och den "gnomaktiga" knarrande introduktionen av fugan.

CARL-GUNNAR AHLEN

Bo bättre!
Ring fröken Bostad
tel. 23 25 50.

Höstens nya mode hos Skoman

Damskoavdelningarna

Skoman
HAMNGATAN 8 SERGELGATAN 16 TÄBY CENTRUM
TORGGATAN 4 (SIGMATORGET) VÄSTERÅS

Nu kan Skoman visa några modeller ur höstens modekollektion. Ny läst, smalare tåform, hög klack 70 mm. Modellen till vänster finns i ljusbrun/svart och grå/svart skinn. Modellen till höger i ljusbrunt skinn. Pris för båda modellerna

89:75